

**T.C.**  
**UYU MAZLIK MAHKEMES**

**ESAS NO** : 2021/248  
**KARAR NO** : 2021/266  
**KARAR TR** : 03/05/2021

**ÖZET:** Trafik kazası tespit tutanağının iptali istemiyle açılan davanın, ADL YARGI YERİNDE görülmesi gerektiği hk.

**K A R A R**

**Davacı** : K.T.  
**Vekili** : Av. R.K.  
**Davalı** : Antalya Valiliği / Antalya Trafik Denetim Şube Müdürlüğü

**I. DAVA KONUSU OLAY**

1. Davacı vekili, müvekkiline 34 ... 9908 plakalı aracın, ... Oto Galeri Filo Araç Kiralama Hizmetleri kapsamında Oto Kiralama Sözleşmesi ile ... S. Ç. isimli kişiye kiralandığını, adı geçeninin kullandığı aracın 07/08/2020 tarihinde Doğuyaka, Atık Veysel Caddesi üzerinde seyir halindeyken yaya kaldırımı bordür taşlarına çarptığını, tek taraflı maddi hasarlı trafik kazası meydana geldiğini; olay yerine gelen polis ekiplerince adı geçen ile görüşüldüğünü, herhangi bir işlem yapılmayacağı beyan edildiğinden, anılan kişinin başka bir araç ile olay yerinden ayrıldığını, ancak sonrasında, polis memurlarınca maddi hasarlı trafik kazası tespit tutanağı düzenlendiğini; tutanağın gerçeği yansıtmadığını, tutanakta sürücü bilgileri kısmına "Sürücü Firar" ibaresi yazıldığını, kamera kayıtları incelendiğinde sürücünün firar etmediğinin anlaşılacağına, tutanağın maddi gerçekliği ve yasaya aykırılığı ekilde düzenlenmiş olmasının arabadaki hasarın sigorta tarafından giderilmesini engellediğini ve müvekkilinin mağduriyetine yol açtığını ifade ederek; Antalya Trafik Denetim Müdürlüğü'nce 09/08/2020 tarihinde düzenlenen Maddi Hasarlı Trafik Kazası Tespit Tutanağının iptaline karar verilmesi istemiyle adli yargı yerinde dava açmıştır.

**II. UYU MAZLIK ALI KANBA VURU SÜRECİ**

**A. Adli Yargıda**

2. Antalya 4.Sulh Ceza Hakimliği'nin 23/09/2020 tarihli ve D. ... 2020/2918 sayılı dosyasında, görev yönünden itirazın reddine karar verilmiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

*"Maddi hasarlı kaza tespit tutanağı, kazaya karı an taraflar arasında çıkabilecek cezai ve hukuki uyu mazlıkların çözümüne esas olacak ve trafik zabıtasınca düzenlenecek bir belgedir. 5235 sayılı Adli Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Bölge Adliye Mahkemelerinin Kurulu, Görev ve Yetkileri Hakkında Kanununun 10. maddesi çerçevesinde. Sulh Ceza Hakimliği'ne görev yükleyen "Diğer Kanun" niteliğindeki 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu ile bu Kanuna göre çıkarılan Karayolları Trafik Yönetmeliğinde, maddi hasarlı trafik kazası tespit tutanağının iptali için Sulh Ceza Hakimliği'ne başvurulacağı yönünde hiçbir hüküm bulunmamaktadır. Maddi hasarlı trafik kazası tespit tutanağı, 5326 sayılı Kabahatler Kanununun "dari Yaptırımlar" başlıklı 16. maddesinde yer alan idari*

*para cezası ile idari yaptırımlar kapsamına da girmemektedir. Esasen; maddi hasarlı trafik kazası tespit tutana ı düzenlenmesi ile, ilgililerin iptali için ba vuruda bulunabilece i, bir idari yaptırım veya tedbir niteli inde bulunmayan durum (ve/veya delil) tespitinden ibarettir. Özel Kanunlarla çözüümü, Sulh ceza hakimli ine bırakılmı , idari yaptırım veya tedbir niteli i de bulunmayan bu belgenin adli veya idari yargı yerlerinde çözümlenecek uyu mazlıkların görülmesi sırasında, o mahkemelerce de erlendirilecek bir tutanak oldu undan, maddi hasarlı kaza tespit tutana ına yönelik davanın iptali isteminin, bu açıdan da Sulh Ceza Hakimli inde görülmesi olana ı bulunmamaktadır. Maddi hasarlı trafik kazası tespit tutana ı, ileride görülecek uyu mazlıklarda, bir idari i leme veya adli yargının görev alanına giren konularda bir mahkeme kararına konu edildi i takdirde ilgililerce idari i lem veya adli merciilerce verilen kararın kanun yolu incelemesinde, itirazların ileri sürülebilece i belge oldu undan ve maddi hasarlı trafik kazasının iptali ve kusur oranının yeniden belirlenmesi talebinin Sulh Ceza Hakimli inin görevleri arasında bulunmadı ından, talebin reddine karar vermek gerekmi ve a a idaki hüküm kurulmu tur. "*

3. Karara itiraz edilmesi üzerine Antalya 5. Sulh Ceza Hakimli ince, 20/11/2020 tarihli ve D. No.2020/4220 sayılı karar ile itirazın reddine kesin olarak karar verilmi ve karar kesinle mi tir.

4. Davacı vekili bu kez, aynı istemle idari yargı yerinde dava açmı tır.

## **B. dari Yargıda**

**5. Antalya 2. dare Mahkemesinin 24/12/2020 tarihli ve E.2020/1072, K.2020/1119 sayılı dosyasında,** 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 83., Karayolları Trafik Yönetmeli inin, 154. ve 156. maddelerinde yer verilen düzenlemelere yer verildikten sonra, davanın 2577 sayılı Yasa'nın 14/3-a ve 15/1-a maddesi uyarınca görev yönünden reddine karar verilmi tir. Bu karar kesinle mi tir. Kararın ilgili kısmı öyledir:

*"...yasal düzenlemeler uyarınca, maddi hasarlı kaza tespit tutana ı kazaya karı an taraflar arasında çıkabilecek hukuki uyu mazlıkların çözüümüne esas olacak ve trafik zabitasınca düzenlenecek bir belge olup, idari i lem niteli i de bulunmayıp, adli yargı yerlerinde çözümlenecek uyu mazlıkların görümü sırasında o mahkemelerce de erlendirilecek oldu undan, kaza tespit tutana ına yönelik davanın idari yargı yerinde görülmesi olana ı bulunmamaktadır.*

*Bu durumda, dava konusu trafik kazası tespit tutana ının iptali istemiyle açılan davanın görüm ve çözüümünde adli yargı yeri görevli oldu undan, davanın esasının incelenbilmesine olanak bulunmamaktadır."*

## **III. LG L HUKUK**

6. 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun "Trafik kazalarına el koyma ve bilirki ilik" ba lı ını ta ıyan 83. maddesi öyledir:

*"Trafik kazalarına;*

*a) Adli yönden gere i yapılmak üzere mahalli genel zabıtaca,*

*b) Kazanın olu nedenlerini, iz ve delillerini belirleyerek trafik kaza tespit tutana ı düzenlemek üzere de trafik zabitasınca el konulur.*

*Trafik zabitasının görevli olmadı ı veya bulunmadı ı karayollarında meydana gelen kazalarda trafik kaza tespit tutana ı mahalli genel zabıtaca düzenlenir ve bir örne i o yerin trafik zabitasına gönderilir.*

*Karayollarında meydana gelen ve yalnız maddi hasarla sonuçlanan trafik kazalarında tarafların anlaşılması halinde ve fiil bakımından bir suç oluşmuyorsa adli kovuşturma yapılmaz ve Türk Ceza Kanununun 565 inci maddesi hükmü uygulanmaz.*

*Trafik kazalarında yolun trafiğe kapatılması hallerinde; trafik zabıtası veya genel zabıta; iz ve delilleri kaybolmayacak şekilde idare tarafından gerekli tedbirler yapıldıktan sonra, karayolunu trafiğe açmaya yetkilidir.*

*Karayolunun trafiğe kapanmasına ölümlü ve hayati tehlike yaratan yaralanmalı kazalar neden olmuş ve bu kaza can, mal ve trafik güvenliğini etkiliyor ve bakımından bir yoldan geçi verilemiyorsa Cumhuriyet savcısının gecikmeden inceleme yapılması halinde, gerekli idare tedbirleri yapılarak araç ve ölümler kenara alınarak durum bir tutanakla tespit edildikten sonra yol trafiğe açılır.*

*Trafik zabıtası, usul kanunlarına göre görevlendirilirse, trafik kazalarında bilirkiçilik yapar.*

*Trafik kazaları, kaza tahkik memurları, bilirkiçilik ve bunlarda aranacak şartlar ile diğer esaslar yönetmelikte gösterilir.”*

7. “Görevli ve Yetkili Mahkeme” başlıklı 110. maddesi şöyledir:

*“ (Değişiklik: 11/1/2011-6099/14 md.) leteni veya sahibi Devlet ve diğer kamu kuruluşları olan araçların sebebiyet verdiği zararlara ilişkin olanları dâhil, bu Kanundan doğan sorumluluk davaları, adli yargıda görülür. Zarar görenin kamu görevlisi olması, bu fıkra hükmünün uygulanmasını önlemez. Hemzemin geçitte meydana gelen tren-trafik kazalarında da bu Kanun hükümleri uygulanır.*

*Motorlu araç kazalarından dolayı hukuki sorumluluğa ilişkin davalar, sigortacının merkez veya şubasının veya sigorta sözleşmesini yapan acentenin bulunduğu yer mahkemelerinden birinde açılabilmesi gibi kazanın vuku bulduğu yer mahkemesinde de açılabilir.”*

8. “Suç ve ceza tutanakları” başlıklı 114. maddesi şöyledir:

*“– (Değişiklik: 18/1/1985-KHK 245/13 md.; Değişiklik olarak kabul: 28/3/1985-3176/13 md.) (Değişiklik birinci fıkra: 3/5/2006 - 5495/3 md.) Bu Kanunda yazılı trafik suçlarını idare edenler hakkında yetki sınırları içinde Emniyet Genel Müdürlüğü ve Jandarma Genel Komutanlığı personeli ile Ulaştırma Bakanlığı'nın ve Karayolları Genel Müdürlüğü'nün ilgili birimlerinin il ve ilçe kuruluşlarında görevli ve yetkili kılınmış personelince tutanak düzenlenir.*

*Birkaç trafik suçunun bir arada işlenmesi halinde her suç için ayrı ceza uygulanır.*

*(Değişiklik fıkra: 3/11/1988 - 3493/48 md.) Yargı yetkisine giren suçlarla ilgili tutanakların bir sureti ilgili mahkemeye 7 iş günü içinde gönderilir.*

*(...)*

*Bu maddenin uygulanmasına ait usul ve esaslar yönetmelikle düzenlenir.*

*(...)*

9. 2918 sayılı Kanun'a dayanılarak çıkarılan Karayolları Trafik Yönetmeliği'nin, “Trafik Kazalarına El Konulması” başlıklı 154. maddesi şöyledir:

*“Trafik kazalarına el konulmasında aşağıda gösterilen esas ve usuller uygulanır.*

*a) Trafik kazalarına;*

*1) Adli yönden gerektirilmeye üzere mahalli genel zabıta,*

*2) Kaza nedenlerini, iz ve delillerini belirleyecek “Kaza Tespit Tutanağı” düzenlemek üzere de trafik zabıtasınca (polis veya jandarma), el konulur.*

*Trafik zabitasının görev alanı dı ında kalan yerler ile el koyamadı ı durumlarda, trafik kaza tespit tutana ı, örne ine uygun olarak mahalli zabıta tarafından düzenlenir ve bir örne i o yerin trafik zabitasına gönderilir.(...)”*

10. Aynı Yönetmeli in, “Trafik Kazalarına ili kin i lemler” ba lıklı 156. maddesi öyledir:

*“ (De i ik:RG-21/3/2012-28240)*

*Trafik kazaları ile ilgili olarak yapılacak i lemlerde a a ıdaki usul ve esaslar uygulanır.*

*a) Trafik kazası tespit tutana ının düzenlenmesi*

*1) Örne ine uygun olarak; kaza yerinin durumu, iz ve deliller, kazaya karı an sürücüler, varsa ölü veya yaralılar, hasar veya zarar, gün ve saat ile gerekli görülen di er hususlar belirtilmek üzere düzenlenir ve olay yerinin durumu bir krokide gösterilir. Tutana a kazazedelerin olay yerindeki ölüm veya yaralanma durumu i lenir.*

*Trafik Kazası Tespit Tutana ı; soru turma evrakına eklenmek, dosyasında saklanmak ve sayısına göre taraflara verilmek üzere yeter sayıda düzenlenir.*

*Trafik kazası tespit tutana ının düzenlenmesi ile tutanakta yer alan bilgilerin bir veri tabanında toplanmasına ve bu bilgilerin ilgili taraflarla paylaşımına ili kin usul ve esaslar Emniyet Genel Müdürlü ünce belirlenir.*

*2) Trafik kazası tespit tutana ı düzenlemeye 154 üncü maddenin (a) bendi gere ince trafik zabıtası ve genel zabitanın görevli personeli yetkilidir.*

*Tutanaklar en az iki görevli tarafından düzenlenir. Hafif yaralanmalı veya hasarlı kazalarda tek görevli tarafından rapor ekinde de düzenlenebilir.*

*Ancak, Türk Silahlı Kuvvetlerine ait araçların karı tı ı trafik kazalarında bir askeri temsilcinin bulundurulması mecburidir.*

*3) Tutanak düzenleyenler, tutanakta taraflar için kusur oranı belirtmeksizin sadece kazanın olu umunda kimin hangi trafik kuralını ihlal etti ini belirtirler.*

*4) Karayolu üzerinde ölüm veya yaralanma ile sonuçlanıp, olay yerindeki iz ve delillerin tespit ve de erlendirilmesi sonucunda trafik kazası oldu u anlaşılan durumlarda; kazaya karı an taraf veya unsurlardan birinin, birkaçının ya da tamamının olay yerinden ayrılmı olması halinde de trafik kazası tespit tutana ı düzenlenir.*

*5) Önceden meydana gelmi veya olay yerinden kaldırılmı araçların karı tı ı ve yalnız maddi hasarla sonuçlanan kazalar için trafik zabıtası ve genel kollukça hasar tespitine dair kazaya karı anlara verilmek üzere tutanak veya rapor düzenlenmez. Bu durumlarda hasar tespitleri ilgililerin sigortalarına veya yetkili mahkemelere ba vurmaları suretiyle yapılır.*

*Ancak;*

*Can, mal ve trafik güvenli ini etkileyen veya yolun trafi e kapandı ı maddi hasarlı trafik kazalarında, kazaya karı anların kazanın olu una göre iz ve delilleri i aretleyerek, mümkün oldu u takdirde olay yerinin foto raflarını çekerek araçlarını en yakın ve uygun yerlere çekmeleri,*

*Karayolu üzerinde birden fazla sayıda aracın karı tı ı sadece maddi hasarla sonuçlanan ve tarafların bu Yönetmelik çerçevesinde Maddi Hasarlı Trafik Kazası Tespit Tutana ı düzenlemedi i trafik kazalarında; taraflara ait araçlardan en az birinin olay yerinde bulunması ve olay yerindeki iz ve delillerden kazanın olu umu ile o yerde meydana geldi ine kanaat getirilmesi,*

*hallerinde görevlilerce trafik kazası tespit tutana ı düzenlenir.*

*b) Kaza istatistikleri*

*Kazaların nedenlerini tespit etmek ve alınacak tedbirlerin belirlenmesinde kullanılmak üzere, trafik kazası tespit tutanaklarındaki bilgilerden yararlanılarak, kazaya el koyan birimlerce örne ine uygun istatistik formu düzenlenir.*

*Düzenlenen istatistik formları, her ilde ehiriçi trafik denetleme ube müdürlüklerinde toplanarak, il genelinde de erlendirmesi yapıldıktan sonra Emniyet Genel Müdürlü üne gönderilir.”*

#### **IV. NCELEME VE GEREKÇE**

##### **A. İlk nceleme**

11. Uyu mazlık Mahkemesinin, Celal Mümtaz AKINCI'nın ba kanlı nda, Üyeler ükrü BOZER, Mehmet AKSU, Birol SONER, Aydemir TUNÇ, Nurdane TOPUZ ve Ahmet ARSLAN'ın katılımlarıyla yapılan 03/05/2021 tarihli toplantısında; dosya üzerinde 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, adli ve idari yargı yerleri arasında Kanun'un 14. maddesinde öngörülen biçimde olumsuz görev uyu mazlı ı do du u, idari yargı dosyasının 15. maddede belirtilen yöntemine uygun olarak davacı vekilinin istemi üzerine son görevsizlik kararını veren mahkemece, ekinde adli yargı dosyası ile birlikte Uyu mazlık Mahkemesine gönderildi i ve usule ili kin herhangi bir noksanlık bulunmadı ı anla ıldı ndan, görev uyu mazlı ının esasının incelenmesine oy birli iyle karar verildi.

##### **B. Esasın ncelenmesi**

12. Raportör-Hâkim Ta kın ÇEL K'in davanın çözümünde adli yargının görevli oldu u yolundaki raporu ile Raportör-Hakim Mevlüt DÖNERTA 'ın sözlü açıklamaları ve dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Ba savcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil brahim Ç FTÇ 'nin davada adli yargının, Danı tay Savcısı Yakup BAL'ın ise idari yargının görevli oldu u yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra gere i görü ülüp dü ünüldü:

13. Dava, trafik kazası tespit tutana ının iptali istemiyle açılmış tır.

14. 2577 sayılı dari Yargılama Usulü Kanunu'nun 2. maddesinde, idari i lemler hakkında yetki, ekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatleri ihlal edilenler tarafından açılan iptal davaları idari dava türleri arasında sayılmış tır.

15. Mevzuat kısmında ayrıntılı olarak belirtilen düzenlemelere göre, trafik kazası tespit tutana ı, kazaya karı an taraflar arasında çıkabilecek hukuki uyu mazlıkların çözümüne esas olacak ve trafik zabıtasınca düzenlenecek bir belge olup, idari i lem niteli i de bulunmayan bu belgenin, adli yargı yerlerinde çözümlenecek uyu mazlıkların görümü sırasında o mahkemelerce de erlendirilecek oldu undan, 09/08/2020 tarihli Maddi Hasarlı Trafik Kazası Tespit Tutana ının iptali istemine yönelik davanın idari yargı yerinde görülmesi olana ı bulunmamaktadır.

16. Bu durumda, maddi hasarlı trafik kazası tespit tutana ına itirazın açılan ve idari yargı yerinde görülmesi olana ı bulunmayan davanın görüm ve çözümünde adli yargı yerinin görevli oldu u sonucuna varılmış tır.

17. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak; Antalya 4.Sulh Ceza Hakimli inin 23/09/2020 tarihli ve D. . 2020/2918 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmi tir.

#### **V. HÜKÜM**

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde ADL YARGININ GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. Antalya 4. Sulh Ceza Hakimliğinin 23/09/2020 tarihli ve D. . 2020/2918 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA,

03/05/2021 tarihinde, OY BİRLİKLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan  
Celal Mümtaz  
AKINCI

Üye  
Mehmet  
BOZER

Üye  
Mehmet  
AKSU

Üye  
Biol  
SONER

Üye  
Aydemir  
TUNÇ

Üye  
Nurdane  
TOPUZ

Üye  
Ahmet  
ARSLAN